

RESOLUCIÓ D'ARXIU d'Informació Prèvia núm. 152/2010, referent a l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials del Departament de Benestar Social i Família

Antecedents

Primer.- En data 06/10/2010 va tenir entrada a l'Agència Catalana de Protecció de Dades (actualment Autoritat Catalana de Protecció de Dades, de conformitat amb la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en virtut de la qual se subroga en la posició de l'Agència –DT 1^a-), per remissió de l'Agència Espanyola de Protecció de Datos, una denúncia contra l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (en endavant ICASS) del Departament de Benestar Social i Família, per un presumpte incompliment de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD).

Les persones denunciants exposaven que amb motiu d'un procediment judicial (*"Procedimiento varios en Seguridad Social núm. XXX*) tramitat en primera instància davant el Jutjat Social núm. XX, en l'escrit presentat per l'ICASS d'impugnació del recurs de suplicació formulat per l'altra part –una de les persones aquí denunciants (que actua en representació de YYY)- contra la Sentència dictada pel Jutjat, es revelaven dades personals que al seu entendre eren alienes a l'objecte d'aquell procediment judicial. En concret, en aquest escrit s'haurien relacionat els diferents plets que les persones aquí denunciants mantenen amb l'ICASS en la jurisdicció social i contenciosa administrativa i que són: actuacions núm. XXX davant Jutjat Social núm. XX de Barcelona, actuacions núm. XXX davant Jutjat Social núm. XX de Barcelona, actuacions núm. XXX davant el Jutjat Social núm. XX de Barcelona, actuacions núm. XXX davant Jutjat Social núm. XX de Barcelona i recurs núm. XXX davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

Adjunt a l'escrit de denúncia s'aportava còpia de diferent documentació, relacionada amb els fets denunciats, entre la qual, hi figurava la Sentència de data XX/XX/XXXX relativa al procediment núm. XXX, el recurs de suplicació de data XX/XX/XXXX i l'escrit de l'ICASS d'impugnació d'aquest recurs, de data XX/XX/XXXX.

Segon.- L'Agència (ara, Autoritat) va obrir una fase d'informació prèvia (IP 152/2010), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, en relació amb l'article 17 de la Llei 5/2002, de 19 d'abril, de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, per tal d'obtenir més informació sobre les circumstàncies dels fets i els subjectes responsables.

Mitjançant escrit de data 27/10/2010, registrat de sortida el mateix dia, aquesta Autoritat requerí l'ICASS per tal d'aclarir diverses qüestions relacionades amb els fets denunciats.

L'ICASS, per mitjà d'escrit de data 15/11/2010, registrat d'entrada a l'Autoritat el 16/11/2010, manifestà que:

- *"La finalitat i raó per a la que es va comunicar al Tribunal superior de Justícia de Catalunya les actuacions senyalades en l'escrit que ha tramès l'Agència Catalana de*

Protecció de Dades es per fer les al·legacions al recurs de suplicació presentat per (...) en les actuacions XXX del Jutjat Social número XX de Barcelona en matèria de dret i de prestacions derivades del Sistema Públic de Serveis Socials de Catalunya.

- *Aquesta comunicació es va fer única i exclusivament en seu processal per a recolzar jurídicament les al·legacions formulades en el recurs processal presentat en exercici legítim de les funcions de representació i defensa de l'ICASS (...)*
- *Aquests procediments estaven directament relacionats amb el procés judicial objecte de recurs, perquè es refereixen a drets i prestacions socials del sistema Públic de Serveis Socials de Catalunya, íntimament relacionades i sol·licitades per les persones interessades, sobre les quals s'indica el procediment i el resultat favorable o desfavorable a l'ICASS.(...)*
- *El fitxer de dades on s'incorporen les dades de caràcter personal referents als expedients que han derivat en els procediments judicials s'anomena "Demandes i recursos" i la seva norma de creació és l'Ordre BEF/419/2003, de l'1 d'octubre, per la qual es regulen els fitxers automatitzats que contenen dades de caràcter personal gestionats pel Departament de Benestar i Família, i es va publicar en el DOGC en data 20 d'octubre de 2003.(...)*
- *L'òrgan responsable del fitxer és la Secretaria General del Departament (...), el personal que té accés a aquest fitxer es el que està adscrit a l'Assessoria Jurídica del mateix Departament. En concret, qui va elaborar l'escrit d'impugnació de data XX/XX/XXXX, té accés autoritzat a aquest fitxer de demandes i recursos, com (...) adscrit a aquesta Assessoria Jurídica."*

Finalment, també cal assenyalar que per mitjà de correu electrònic de data 02/02/2011, el Departament de Benestar Social i Família, ha aportat una interlocutòria de data XX/XX/XXXX del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, per la qual es denega la concessió de llicència a la qual es refereix l'article 215 del Codi Penal i que ha estat sol·licitada per la part actora en aquell procediment judicial en el qual es van produir els fets objecte de la denúncia.

Fonaments de Dret

Primer.- D'acord amb el previst a l'article 2 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, en relació amb l'article 5 de la Llei 5/2002, de 19 d'abril, de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, i l'article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta Resolució la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, entitat que s'ha subrogat en la posició jurídica de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, en virtut de la DT 1a) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, si bé cal precisar que l'entrada en vigor d'aquesta Llei no afecta la resolució que aquí es dicta.

Segon.- Com s'ha exposat als antecedents, les persones denunciants consideren que s'hauria vulnerat el seu dret a la protecció de dades de caràcter personal atès que en el marc d'un procediment judicial, l'ICASS hauria revelat informació relativa a les persones aquí denunciants, informació que al seu entendre era aliena al procediment judicial.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

El procediment judicial on es van produir els fets denunciats tenia per objecte determinar sobre la procedència o no de l'inici d'un procediment del Programa Individual d'Actuació (PIA). El Jutjat del Social núm. XX de Barcelona va dictar sentència en data XX/XX/XXXX, per la qual desestimava les pretensions de la part actora –aquí denunciant-, qui interposà recurs de suplicació, que fou impugnat per l'ICASS mitjançant escrit de XX/XX/XXXX, el contingut del qual ha donat lloc a la denúncia. La informació inclosa per l'ICASS en aquell escrit d'impugnació i que ha donat lloc a la denúncia, es referia a l'existència reiterada de demandes judicials interposades per la persona que actuava allà com a part actora, i també pel seu entorn familiar. La inclusió d'aquesta llista de fins a 11 procediments judicials precedents obeïa a la finalitat de posar de manifest, segons les paraules emprades per l'ICASS en aquell escrit, que la part recurrent i el seu entorn familiar *“estan exercint d'una forma antisocial el dret que l'Ordenament atorga a tot ciutadà a l'accés a la justícia (i més en concret i pel que fa a la jurisdicció social a la seva gratuïtat”*.

Certament, la llista esmentada contenia dades de caràcter personal, de manera que el tractament realitzat consistent en comunicar aquestes dades per mitjà de l'escrit d'impugnació al recurs de suplicació esmentat, suposa *una comunicació o cessió de dades*, entesa com qualsevol revelació de dades efectuada a una persona diferent de l'interessat (art. 3.i LOPD). Aquesta comunicació de dades s'hauria produït des de l'ICASS envers el Jutjat del Social que havia tramitat el procediment judicial núm. XXX, i TSJC, òrgan competent per a la resolució del recurs de suplicació.

L'article 11 de la LOPD regula la comunicació de dades de caràcter personal, i determina que aquestes dades només es poden comunicar a un tercer per al compliment de finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cedent i del cessionari amb el consentiment previ de l'interessat. Afegeix però el mateix precepte, en el seu apartat segon, que no és necessari aquest consentiment previ de l'interessat per a la cessió de dades, *“a) Quan la cessió està autoritzada en una llei”; (...).”*

D'acord amb aquest règim, i partint de la base que les persones denunciants no van prestar el seu consentiment –tal com manifestaren en la denúncia- per tal que es permetés que l'ICASS, revelés la informació controvertida relativa a les persones denunciants, cal analitzar si en el present cas la comunicació estaria habilitada per l'article 11.2 de la LOPD, i en concret, per la lletra a) –autoritzada per una norma amb rang de llei.

Tercer.- L'anàlisi esmentat ha de començar per l'article 24 de la Constitució Espanyola (en endavant CE), apartats 1 i 2, que disposen el següent: *“1. Tothom té dret a obtenir la tutela efectiva dels jutges i dels tribunals en l'exercici dels seus drets i interessos legítims, sense que, en cap cas, pugui haver-hi indefensió.*

2. Tothom té dret al jutge ordinari predeterminat per la llei, a ser defensat i assistit per un lletrat, a ser informat de l'acusació formulada contra ell, a un procés públic sense dilacions indegudes i amb totes les garanties, a utilitzar els mitjans probatoris pertinents per a la defensa pròpia, a no declarar contra si mateix, a no confessar-se culpable i a la presumpció d'innocència. La llei regularà els casos en els quals, per raó de parentiu o de secret professional, no s'estarà obligat a declarar respecte de fets presumptament delictius.”

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

En aquest mateix sentit, l'article 90 del Reial decret legislatiu 2/1995, de 7 d'abril, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei de Procediment Laboral (en endavant, LPL) disposa que: " 1. *Les parts es poden valer de tots els mitjans de prova que estiguin regulats a la Llei i s'admeten com a tals els mitjans mecànics de reproducció de la paraula, de la imatge i del so, llevat que s'hagin obtingut, directament o indirectament, mitjançant procediments que suposin violació de drets fonamentals o llibertats públiques.*"

Per la seva banda, els articles 194 i 195 de la LPL determinen en relació amb el recurs de suplicació i l'escrit d'impugnació del mateix que: "(...)2. *En l'escrit d'interposició del recurs s'ha d'expressar, amb suficient precisió i claredat, el motiu o els motius en els quals s'empari, i s'han d'esmentar les normes de l'ordenament jurídic o la jurisprudència que es considerin infringides. En tot cas s'ha de raonar la pertinència i la fonamentació dels motius. 3. També s'han d'assenyalar de manera suficient perquè siguin identificats els documents o les perícies en què es basi el motiu de la revisió dels fets provats que s'addueix.*" I l'article 195 disposa: "*Interposat el recurs en el termini i la forma escaients o solucionats els seus defectes o omissions, el secretari judicial ha de proveir en el termini de dos dies i traslladar el recurs a la part o parts contra les quals es recorre per un termini únic de cinc dies per a totes. Transcorregut aquest termini, tant si s'han presentat escrits d'impugnació com si no, s'han d'eleva les actuacions a la Sala Social del Tribunal Superior de Justícia, juntament amb el recurs i amb els escrits, dins els dos dies següents.*"

Així, la LPL preveu expressament que el recurs de suplicació ha de contenir els motius en què s'empara, i conforme al principi d'igualtat d'armes, i per aplicació supletòria del previst a l'article 461.2 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, l'escrit d'oposició o d'impugnació del recurs, es formularà de conformitat al previst per a l'escrit d'interposició del recurs. És a dir, que l'escrit d'impugnació de l'ICASS també havia de contenir els motius en què basava la seva oposició al recurs de suplicació.

El conjunt de preceptes que s'han esmentat habiliten doncs que en els escrits processals s'inclouin tots aquells fets i fonaments en què es basin les pretensions que es formulen. I això comporta que en determinats casos, es revelin dades de caràcter personal, de manera que podria existir una col·lisió entre el dret a la protecció de dades de caràcter personal i el dret a la tutela judicial efectiva de jutges i tribunals, previst a l'article 24 de la Constitució Espanyola. Ara bé, com s'ha dit, en aquest cas la pròpia LOPD ha articulat un sistema per mitjà del qual, la necessitat de consentiment s'excepciona quan existeix una habilitació legal que empara dita cessió, com és el cas del dret a la tutela judicial efectiva prevista a l'article 24 de la CE.

En aquest sentit, convé determinar si la revelació de dades personals que aquí s'analitza, es pot emmarcar en l'exercici del dret de defensa. A aquest respecte, és oportú avançar, que no correspon a aquesta Autoritat dirimir sobre l'encert o desencert de l'argumentació esgrimida per l'ICASS en formular aquesta al·legació –qüestió que correspon al jutge competent-, sinó determinar si la comunicació de dades personals es va produir en exercici del seu dret de defensa, atès que en aquest cas, la cessió es trobaria legitimada per l'article 24 de la CE.

Des d'aquesta perspectiva, el primer que cal dir és que la revelació de les dades personals es produeix en un escrit d'impugnació d'un recurs de suplicació, amb el qual es pretén garantir

que davant la interposició d'un recurs de suplicació, les altres parts del procés puguin fer valer el seu dret de defensa. I és per aquest motiu, que l'article 195 de la LPL, obliga a traslladar el recurs de suplicació a les altres parts per tal que presentin els seus escrits d'impugnació.

En segon lloc, cal tenir en compte que la revelació de les dades personals es produeix en la primera de les al·legacions formulades per l'ICASS, la qual com ja s'ha avançat té per objecte provar que s'exerceix *“d'una forma antisocial el dret que l'Ordenament otorga a tot ciutadà a l'accés a la justícia”*. En concret els termes sobre els que s'efectua dita al·legació són els següents: *“1.-Com a qüestió prèvia s'ha de fer constar que entenem que la part recurrent (...) estan exercint d'una forma antisocial el dret que l'Ordenament otorga a tot ciutadà a l'accés a la justícia (i més en concret i pel que fa a la jurisdicció social a la seva gratuïtat). En aquest sentit fem avinent a la Sala que XXX han presentat davant els òrgans jurisdiccional socials i contenciosos les demandes següents:(...)”*

Així doncs, l'ICASS pretenia posar de manifest, en defensa de les seves pretensions, l'existència d'un exercici antisocial del dret, conducta que junt amb l'abús del dret, està proscriu per l'article 7 del Codi Civil.

A aquest respecte, es oportú mencionar que durant la fase d'informació prèvia, l'ICASS va manifestar en relació amb aquesta al·legació que:*“Aquesta comunicació es va fer única i exclusivament en seu processal per a recolzar jurídicament les al·legacions formulades en el recurs processal presentat en exercici legítim de les funcions de representació i defensa de l'ICASS (...)*

Aquests procediments estaven directament relacionats amb el procés judicial objecte de recurs, perquè es refereixen a drets i prestacions socials del Sistema Públic de Serveis Socials de Catalunya, íntimament relacionades i sol·licitades per les persones interessades, sobre les quals s'indica el procediment i el resultat favorable o desfavorable a l'ICASS.(...)”

A més, cal posar de manifest que la majoria d'actuacions judicials citades per l'ICASS en el dit escrit d'impugnació es referien a plets instats per la part actora, de forma individual o conjuntament amb XXX en representació YYY.

A l'últim, ressaltar que la interlocutòria del TSJC, de data XX/XX/XXXX per la qual es denega la concessió de llicència a la qual es refereix l'article 215 del Codi Penal i que ha estat sol·licitada per la part actora en aquell procediment judicial en el qual es van produir els fets objecte de la denúncia, assenyalada en relació amb l'escrit processal de l'ICASS controvertit que: *“(...) En el presente caso, y en el escrito de impugnación del recurso de suplicación al que remite el solicitante, hemos de rechazar con rotundidad que la parte impugnante del recurso de suplicación haya superado los límites propios del derecho de defensa que obviamente le asiste y que la institución procesal citada, como se ha explicado trata de proteger. La imputación de un ejercicio antisocial o abusivo de un derecho o de la realización de maniobras procedimentales dilatorias en el ejercicio del mismo que se atribuye a la ahora solicitante de licencia para querrellarse por injurias no superan en forma alguna, entendemos, los términos propios de un ejercicio de derecho de defensa en juicio que, podemos añadir, estamos más que acostumbrados a presenciar. Lo que determina que, y en la protección que*

se nos encomienda tutelar del derecho de defensa en juicio que asiste a la parte impugnante del recurso solicitante de licencia, no podemos sino denegar la concesión de la misma.”

En definitiva, de tot el que s'ha exposat fins aquí, s'infereix que l'ICASS, en exercici del seu dret de defensa, i amb l'objecte de fonamentar la seva pretensió de provar que s'estava *“exercint d'una forma antisocial el dret que l'Ordenament otorga a tot ciutadà a l'accés a la justícia”* va revelar la informació relativa a diversos procediments judicials contra l'ICASS –en els quals, a més dels que sostenia la part actora del dit procediment, hi figuraven els de la resta (...).

Quart.- Tot el que s'ha exposat fins aquí, que condueix a la resolució d'arxiu, no impedeix efectuar una breu consideració respecte a la possible col·lisió del dret a la tutela judicial efectiva amb el dret a la protecció de dades de caràcter personal. A aquest respecte cal assenyalar que a la Sentència de l'Audiència Nacional de 11/01/2011 es fonamentava el següent: *“(…) Como con acierto se señala en la Resolución de archivo de la agencia Española de Protección de Datos, junto al derecho fundamental a la protección de datos personales, existen otros derechos fundamentales-como el derecho de defensa, a utilizar legítimamente medios de prueba en defensa del propio derecho y a la tutela judicial efectiva-que podrían resultar comprometidos si se hiciera prevalecer en todo caso aquel derecho fundamental, lo que ni resulta de la Constitución española ni de la jurisprudencia constitucional que la interpreta.*

Ciertamente no toda restricción o limitación de los principios estructurales del derecho a la protección de datos, como es el del consentimiento, está justificado en aras del derecho a la defensa o de la tutela judicial efectiva, pero en el presente caso este Tribunal no puede hacer reproche alguno a la ponderación realizada por los Tribunales de lo Social y por la Agencia Española de Protección de Datos.”

En efecte, tal i com exposa aquesta sentència, tot i que en el present cas, per les raons esgrimides en el fonaments de dret segon i tercer, es considera que preval el dret a la tutela judicial efectiva -ja que la revelació de dades personals es va efectuar en exercici del dret de defensa-, això no significa que amb les actuacions processals que tenen per destinatari els òrgans judicials, estigui sempre permesa la revelació de dades de caràcter personal. Ans al contrari, s'haurà d'analitzar singularment en cada cas si -tal com ha succeït aquí- preval el dret de defensa, o si per contra no existeix tal prevalença, ja sigui perquè l'exercici del dret de defensa no justifica el sacrifici o vulneració del dret a la protecció de dades de caràcter personal, o bé perquè és possible la conciliació d'ambdós drets.

Cinquè.- L'article 10.2 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, preveu que: *“(…) no es formularà plec de càrrecs i s'ordenarà el sobreseïment de l'expedient i l'arxiu de les actuacions quan de les diligències i de les proves practicades, en resulti acreditada la inexistència d'infracció o responsabilitat. Aquesta resolució es notificarà als interessats”.*

De conformitat amb aquest article, dels fets que s'han denunciat i de la documentació incorporada com a resultat de les actuacions d'investigació que s'han dut a terme, no s'infereixen indicis que permetin imputar cap infracció prevista a la LOPD, ja que tal com s'ha

exposat, la comunicació de dades personals objecte d'aquest procediment, es trobava emparada pel dret a la tutela judicial efectiva previst a l'article 24 de la CE.

Per tot això,

RESOLC

Primer.- Arxivar les actuacions d'informació prèvia número 152/2010, relatives a l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials del Departament de Benestar i Família.

Segon.- Notificar aquesta Resolució a la persona denunciant i a l'ICASS.

Tercer.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Quart.- Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb l'article 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 116 i següents de la Llei 30/1992 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els Jutjats del Contenciós Administratiu, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora

Esther Mitjans Perelló

Barcelona, 5 de maig de 2011